

Анотація на вибіркoву навчальну дисципліну «Національні моделі антикризового менеджменту в країнах Центральної Європи»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський)*
 Галузь знань *05 Соціальні та поведінкові науки*
 Спеціальність *052 Політологія*
 Освітньо-професійна програма *Політологія*
 Кількість кредитів –
 Рік підготовки, семестр –
 Компонент освітньої програми: *вибіркoвий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: **Кічера Надія Михайлівна**, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління; e-mail: nadiia.kichera@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність: Одним з актуальних питань сьогодення є розробка і реалізація ефективних механізмів антикризового управління, належного нормативного та інституційного забезпечення. Мова йде про різні сфери суспільно-політичного життя, де можуть спостерігатися кризові тенденції. Стабільне існування держави, безпека її громадян, ефективність функціонування соціально-економічної та політичної систем залежать від налагодження системи антикризового менеджменту на різних управлінських рівнях. Зміни, в тому числі, і в українському суспільстві не тільки поглибили існуючі кризові явища, а й спровокували нові. Так, події останніх років, що відбулися в політичній і економічній сферах, свідчать про необхідність застосування антикризового менеджменту, для якого на сьогодні характерні ряд суперечностей та конфліктів. Особливо важливим є функціонування антикризового менеджменту і загалом формування антикризової стратегії для держав на етапі демократичних трансформацій, або ж країн, де спостерігаються відцентрові тенденції на різних рівнях. У даному випадку важливим є досвід країн Центральної Європи у сфері формування системи антикризового менеджменту, у тому числі в контексті євроінтеграційних процесів.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни «Національні моделі антикризового менеджменту в країнах Центральної Європи» є: засвоєння студентами знань про сутність поняття «криза», «антикризовий менеджмент» та інших релевантних категорій, методологію процесів прогнозування, передбачення аналізу криз, оцінки ризиків та загроз, які є характерними для країн Центральної Європи. Серед **завдань** вивчення дисципліни:

- ознайомити студентів з теоретико-методологічними засадами дослідження кризових явищ;
- проаналізувати етапи розгортання кризи;
- з'ясувати системні риси кризових явищ залежно від сфери;
- проаналізувати принципи антикризового управління;

- проаналізувати моделі антикризового менеджменту в країнах Центральної Європи, антикризові концепції конкретних держав загалом.

3. У процесі вивчення навчальної дисципліни буде розглянута наступна орієнтовна проблематика:

Тема 1. Теоретико-методологічні засади дослідження поняття «криза».

Тема 2. Підходи до класифікації криз та кризових явищ. Ризики та загрози.

Тема 3. Національні практики оцінювання ризиків і загроз

Тема 4. Моделі антикризового менеджменту в провідних країнах Європи та в ЄС

Тема 5. Антикризові стратегії в країнах Центральної Європи

Тема 6. Нормативно-правове забезпечення функціонування систем антикризового управління в країнах Центральної Європи

Тема 7. Системи антикризового менеджменту в країнах Центральної Європи

Тема 8. Антикризовий менеджмент в Україні

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- сутність поняття «криза», «антикризовий менеджмент» та релевантних категорій;
- ознаки кризових явищ, їх відмінні характеристики;
- технології та механізми запобігання кризам, у тому числі на основі конкретних прикладів країн Центральної Європи;
- базові вимоги до функціонування антикризового управління;
- особливості розробки антикризових стратегій;

вміти:

- визначити причини та передумови кризи;
- прогнозувати, моделювати процес розгортання та наслідки кризової ситуації;
- приймати ефективні рішення в умовах кризових ситуацій, враховуючи досвід країн Центральної Європи;
- вміти визначати можливі сценарії попередження виникнення криз;
- надавати консультації та рекомендації з проблематики управління кризовими ситуаціями.

5. Література:

1. Антикризове управління : навчальний посібник / Б.Г. Шелегеда, О.М. Шарнопольська, М.В. Румянцев. К.: ТОВ «ВРА «Епіцентр», 2013. 252 с.
2. Антикризові стратегії в державному управлінні : метод. рек. / авт. кол. : В.В. Корженко, Н.М. Мельтюхова, Н.С. Миронова та ін. К.: НАДУ, 2008. 52 с.
3. Белай С. В. Державні механізми протидії кризовим явищам соціально-економічного характеру: теорія, методологія, практика : монографія. Х.: Вид-во НАНГУ, 2015. 349 с.
4. Карпенко О.А. Основи антикризового управління : навч.-метод. посіб. К.: НАДУ, 2006. 208 с.

5. Лікарчук Н. В. Кризи в системі державного управління : причини виникнення та шляхи врегулювання. *Право та державне управління*. 2020. №4. С. 256-261.
6. Ліснічук О.А., Боярин Ю.В. Пріоритетні заходи державного антикризового управління в провідних країнах Європейського Союзу. *Сталий розвиток економіки*. 2018. №1 (38). С. 34-41.
7. Національні системи оцінювання ризиків і загроз: кращі світові практики, нові можливості для України : аналіт. доп. / [Резнікова О. О., Войтовський К. Є. Лепіхов А. В.] ; за заг. ред. О. О. Резнікової. Київ: НІСД, 2020. 84 с.
8. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / за заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, П. Жукаускаса, Й. Ввайнхардт, Р. Андрюкайтене. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606 с.
9. Раєвцева О. В. Моделювання антикризового управління регіоном. Харків: вид. ХНЕУ, 2014. 300 с.
10. Рамазанов С.К., Степаненко О.П., Тимашова Л.А. Методи антикризового управління. Монографія. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2004. 192 с.
11. Ткаченко А.М., Калюжна Ю.В. Криза : сутність, класифікація та причини виникнення. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. Вип. 1. Том 2. С. 122-126.
12. Ткачова Н.М. Розробка ефективного державного механізму антикризового управління. *Інвестиції : практика та досвід*. 2015. № 8. С. 124-126.
13. Тюріна Н. М. Антикризове управління: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка, І. В. Грабовська. К.: ЦУЛ, 2012. 448 с.
14. Черпак Т. Особливості кризових комунікацій у політичному дискурсі в сучасній Україні. Центр дослідження соціальних комунікацій НБУВ. URL : http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3839:osoblivosti-krizovikh-komunikatsij-u-politichnomu-diskursi-v-suchasnij-ukrajini&catid=81&Itemid=415